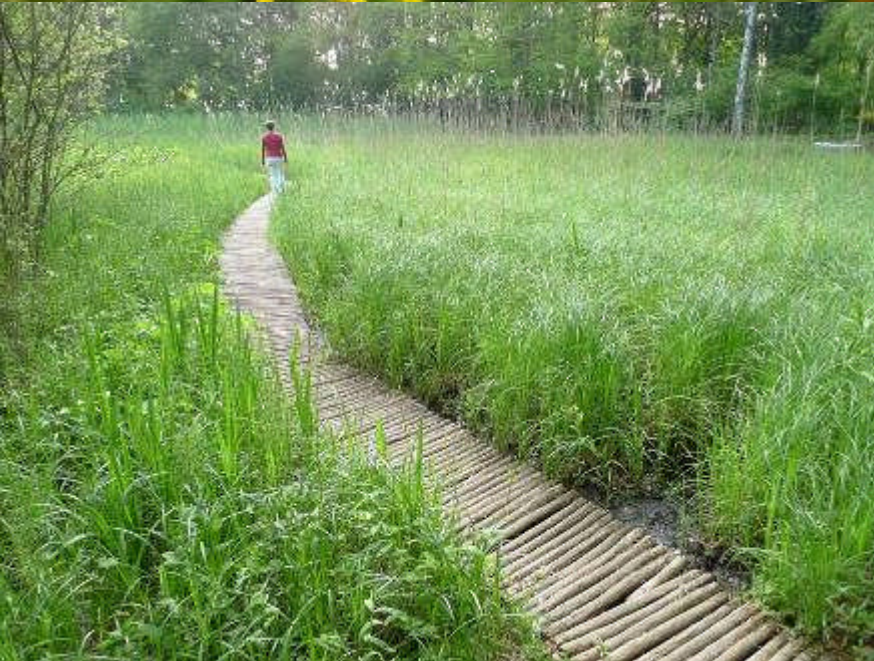

Klimaatbuffer Oude Maasarm

Nieuwe kansen voor natuur, water en recreatie

Dit is een gezamenlijke uitgave van:

Staatsbosbeheer
Postbus 330
5000 AH Tilburg
www.staatsbosbeheer.nl

InnovatieNetwerk
Postbus 19197
3501 DD Utrecht
www.agro.nl/innovatienetwerk

Geproduceerd door:

Stroming BV
Postbus 31070
6503 CB Nijmegen
www.stroming.nl

Vormgeving: Ingrid Roerhorst

Foto's: Dirk Oomen, Alphons van Winden,
Wim Braakhekke, Arnold van Kreveld,
Per Harald Olsen (bever)

Januari 2011

KLIMAATBUFFER IN DE OUDE MAASARM

Zelfs in het hooggelegen Limburg ontkom je er niet aan: Nederland is een waterland. De Maas brengt dat af en toe nadrukkelijk onder de aandacht, zoals in 1993 en 1995 toen sprake was van forse overstromingen. Ook onlangs nog, november 2010 en januari 2011, leidde hevige regenval tot overlast. De keerzijde van de medaille, droogte, is hier ook bekend. Niet voor niets is er een speciaal provinciaal programma dat zich richt op droogtebestrijding.

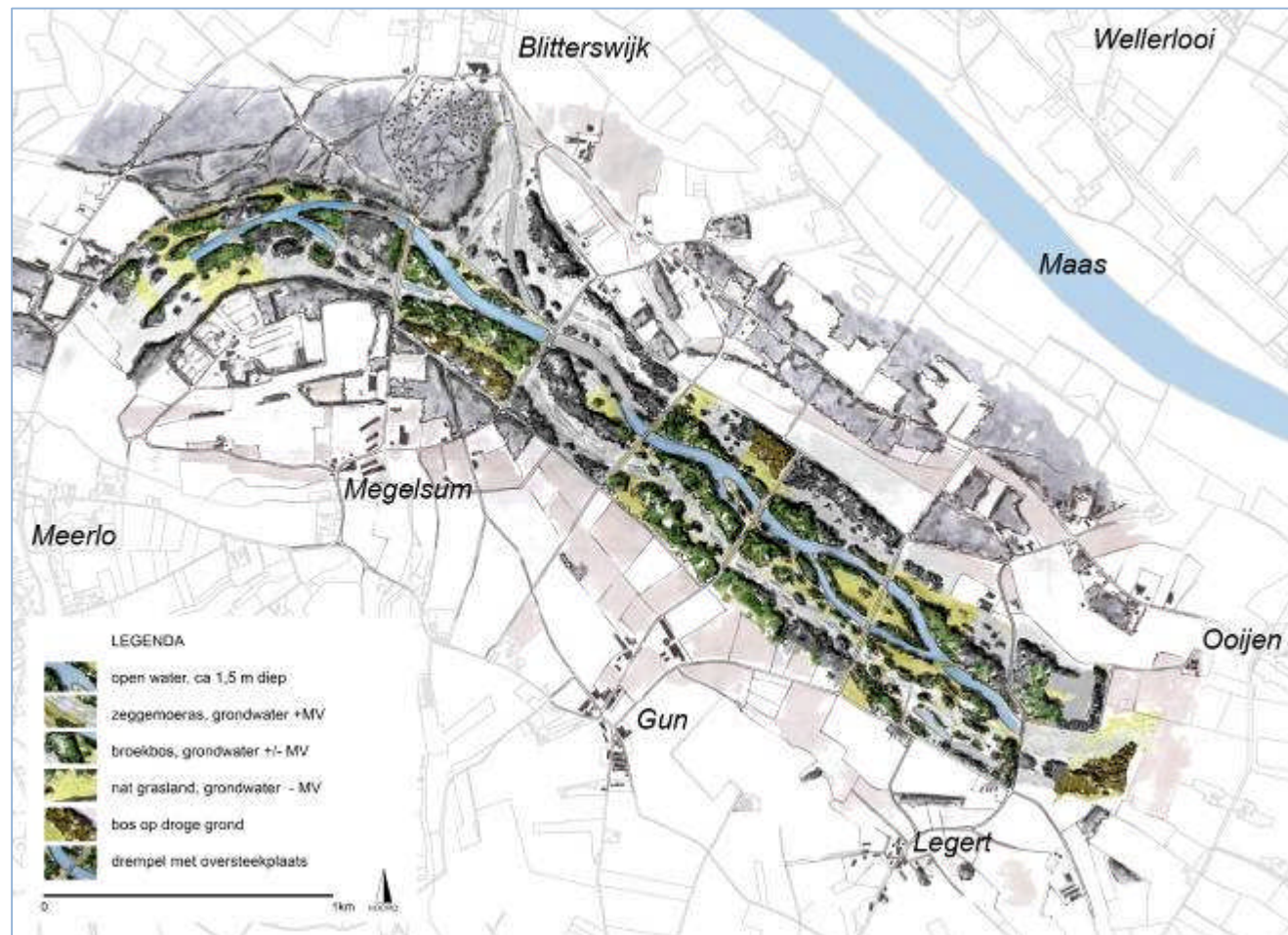
Het zijn juist dit soort verschijnselen, teveel water of te weinig, waarmee we tengevolge van klimaatverandering vaker te maken zullen krijgen. Met natuurlijke klimaatbuffers worden die problemen verminderd. *Een klimaatbuffer is een gebied dat speciaal is ingericht om de gevolgen van klimaatverandering op te vangen en dat tegelijkertijd ruimte biedt aan natuurontwikkeling, recreatie, wonen of andere maatschappelijke ontwikkelingen.* Eén van de eerste plekken in Nederland waar zo'n natuurlijke klimaatbuffer door Staatsbosbeheer wordt aangelegd is de Oude Maasarm tussen Ooijen en Wanssum.

WAT GAAT ER GEBEUREN?

Tussen Ooijen en Wanssum ligt op de westelijke oever van de Maas een natuurlijke laagte. Vroeger stond die in verbinding met de Maas maar sinds 1996 wordt deze 'Oude Maasarm' met een kade van de rivier gescheiden. Doel was om de bewoners van het gebied te vrijwaren van wateroverlast. Een negatieve bijwerking was echter dat de waterstanden in de Maas zelf hoger werden dan voorheen, er is immers afvoercapaciteit verloren gegaan. Daarom is een brede gebiedsontwikkeling in gang gezet met als belangrijk doel dat de verbinding tussen de Oude Maasarm en de Maas in de komende jaren weer wordt hersteld.

Toekomstbeeld klimaatbuffer Oude Maasarm

Maar dat is niet alles, ook delen van de Oude Maasarm zelf zullen een gedaantewisseling ondergaan. In deze laaggelegen 'vallei' wordt door Staatsbosbeheer op de eigen terreinen een lange, vrij brede geul uitgegraven. Deze wordt hier en daar onderbroken door wegen en is gemiddeld 60 meter breed en 1,2 meter diep. Het wordt geen kanaal maar juist een heel natuurlijke geul die fraai in het landschap ligt. Bij normale waterstanden en in tijden van droogte is hij gevuld met kraakhelder regen- en grondwater, prima voor de recreatie en ook goed voor de ontwikkeling van bijzondere flora en fauna. Normaliter staat het water in de geul stil en zelfs de afwateringssloten die door het gebied lopen worden gedempt om het grond- en regenwater zo lang mogelijk vast te houden. Bij hoge waterstanden, naar verwachting eens in de 3 tot 6 jaar gaat de geul wel stromen en voert hij Maaswater af zodat de kans op overstromingen vermindert.

Net als de geul zelf, krijgen ook de oeverzones een natuurlijk karakter. Zo ontstaat een afwisselend landschap dat nog meer dan nu aantrekkelijk is voor recreanten. Als onderdeel van het project worden daarom ook uitzichtpunten gecreëerd en komen er extra wandelmogelijkheden. Al met al draagt het nieuwe landschap dus bij aan een prettig woon- en werkklimaat.

NATUUR, RECREATIE, VEILIGHEID, KLIMAATBESTENDIGHEID

De klimaatbuffer is een initiatief van Staatsbosbeheer, dat er graag een combinatie van doelen mee wil realiseren: natuurbehoud en -ontwikkeling, recreatie, rivierveiligheid en klimaatbestendigheid. Staatsbosbeheer heeft zoveel vertrouwen in de resultaten van zo'n gecombineerde benadering dat het de klimaatbuffer realiseert op eigen grond. Hopelijk inspireert het andere terreineigenaren in de Oude Maasarm en krijgt het initiatief op hun gronden navolging.

De klimaatbuffer is ontwikkeld in samenwerking met InnovatieNetwerk en Strooming BV. De uitvoering wordt betaald door het Ministerie van Infrastructuur en Milieu en is voorbereid door DLG. In 2012 zal het werk grotendeels achter de rug zijn. U bent dan van harte welkom! En als u voor die tijd al vragen hebt: aarzel niet om contact op te nemen.

GBIEDSONTWIKKELING EN KLIMAATBUFFER

In de gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum werkt de Provincie Limburg, samen met de gemeenten Horst aan de Maas en Venray, Rijkswaterstaat en het Waterschap, aan de volgende doelstellingen:

1. het realiseren van duurzame waterstanddaling op de Maas
2. het ontwikkelen van natuur en landschap
3. het vergroten van de leefbaarheid in Wanssum
4. ruimte bieden aan nieuwe ontwikkelingen

In het Gebiedsplan Ooijen-Wanssum is op hoofdlijnen vastgelegd op welke wijze deze doelstellingen vorm moeten krijgen. De klimaatbuffer die Staatsbosbeheer op de eigen terreinen realiseert past daar naadloos in en geeft vooral invulling aan de eerste twee doelen van de gebiedsontwikkeling.

De klimaatbuffer past ook goed in de natuurvisie die in opdracht van de provincie Limburg en DLG is opgesteld. De natuur die daarin wordt beschreven, wordt in grote delen van het gebied al op korte termijn door de klimaatbuffer gerealiseerd. Tenslotte helpt de klimaatbuffer ook om het anti-verdrogingsbeleid van de Provincie Limburg te realiseren.